

UCHWAŁA Z DNIA 27 PAŹDZIERNIKA 2005 R.

I KZP 31/05

Artykuł 86 § 1 k.k. przewiduje możliwość wymierzenia kary łącznej obejmującej grzywny orzeczone na podstawie art. 71 § 1 k.k. oraz na innych podstawach prawnych; wskazana w art. 86 § 1 k.k. (po średniku) granica 180 stawek dziennych odnosi się jedynie do przypadków łączenia grzywien orzeczonych na podstawie art. 71 § 1 k.k. w związku z warunkowym zawieszeniem wykonania kary pozbawienia wolności, przy czym w przypadku łączenia kilku takich grzywien z grzywnami orzeczonymi na innych podstawach prawnych, suma tych pierwszych nie może przekraczać 180 stawek dziennych.

Przewodniczący: sędzia SN P. Kalinowski.

Sędziowie SN: R. Sądej, W. Płóciennik (sprawozdawca).

Prokurator Prokuratury Krajowej: A. Herzog.

Sąd Najwyższy w sprawie Łukasza M., po rozpoznaniu, przedstawionego na podstawie art.441§1 k.p.k. przez Sąd Okręgowy w Z., postanowieniem z 13 maja 2005 r., zagadnienia prawnego wymagającego zasadniczej wykładni ustawy:

„a) Czy określona w art. 86 § 1 k.k. granica kary łącznej grzywny orzeczonej na podstawie art. 71 § 1 k.k. pozwala na orzeczenie kary łącznej grzywny obejmującej karę grzywny orzeczoną na podstawie art. 71 § 1 k.k. oraz karę grzywny orzeczoną na innej podstawie prawnej?;

- b) w przypadku odpowiedzi pozytywnej na pyt. a). jaka jest granica kary łącznej grzywny w warunkach jak w pkt a)?”

u c h w a l i ł :

1. w zakresie zagadnienia prawnego przedstawionego w pkt a) udzielić odpowiedzi jak wyżej;
2. odmówić podjęcia uchwały w zakresie zagadnienia prawnego opisanego w pkt b).

U Z A S A D N I E N I E

Zagadnienie prawne przedstawione Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia, sformułowane zostało przez Sąd Okręgowy w Z. w następującym układzie procesowym.

Wyrokiem z dnia z 11 lutego 2005 r. Sąd Rejonowy w T.:

- uznał Łukasza M. za winnego tego, że w dniu 28 sierpnia 2004 r. w Ł., działając wspólnie i w porozumieniu z ustaloną osobą przywłaszczył telefon komórkowy marki „Nokia 3310” wartości 400 zł na szkodę Martyny K., tj. popełnienia zarzucanego mu czynu, ustalając, iż stanowi on wypadek mniejszej wagi i wyczerpuje dyspozycję art. 284 § 1 k.k. w zw. z art. 284 § 3 k.k., i za to na podstawie art. 284 § 3 k.k. wymierzył karę grzywny w wysokości 80 stawek dziennych ustalając jedną stawkę na 10 zł,

- uznał oskarżonego za winnego tego, że w Ł., w celu wywarcia wpływu na małoletniego Konrada K., użył wobec niego gróźb bezprawnych aby zmusić go do zatajenia prawdy o fakcie przywłaszczenia telefonu komórkowego marki „Nokia 3310” na szkodę Martyny K., tj. czynu z art. 245 k.k., i za to na podstawie tego przepisu wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności,

- na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 2 k.k. wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 3 lat tytułem próby,

- na podstawie art. 71 § 1 k.k. w zw. z art. 33 § 3 k.k. zawieszając wykonanie kary pozbawienia wolności orzekł wobec oskarżonego grzywnę w wymiarze 80 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki na 10 zł.

W uzasadnieniu tego orzeczenia sąd stwierdził, że kara samoistna grzywny orzeczone za czyn z pkt I i kara grzywny orzeczone obok kary pozbawienia wolności za czyn z pkt II nie są karami tego samego rodzaju w rozumieniu art. 85 k.k., a tym samym nie podlegają łączeniu.

Powyższy wyrok został zaskarżony przez Prokuratora Rejonowego w T. – według niego – na niekorzyść oskarżonego w części dotyczącej orzeczenia o karze. Powołując się na przepisy art. 427 § 1 i 2 oraz art. 438 pkt 1 k.p.k. skarżący zarzucił obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 85 § 1 k.k. poprzez niezastosowanie tego przepisu i zaniechanie orzeczenia kary łącznej grzywny, w sytuacji, gdy oskarżony popełnił dwa przestępstwa zanim zapadł pierwszy wyrok, i co do tych przestępstw wymierzono mu kary podlegające łączeniu. Stawiając powyższy zarzut apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia, poprzez połączenie kar grzywny wymierzonych oskarżonemu za przypisane mu czyny i wymierzenie na podstawie art. 85 § 1 k.k. kary łącznej grzywny w wysokości 100 stawek dziennych, przy przyjęciu wysokości jednej stawki na kwotę 10 zł.

Sąd Okręgowy w Z. rozpoznając sprawę z powodu wniesionej apelacji, powziął wątpliwość, którą wyraził w sformułowanym zagadnieniu prawnym, przedstawionym do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu na podstawie art. 441 § 1 k.p.k. W uzasadnieniu swojego orzeczenia Sąd Okręgowy zwrócił uwagę na występujące w doktrynie różnice w poglądach odnośnie dopuszczalności łączenia kary grzywny orzeczonej na podstawie art. 71 §

1 k.k. z grzywnami orzeczonymi na innych podstawach prawnych. Mimo zarysowanych rozbieżności, w ocenie Sądu, gramatyczna wykładnia art. 86 § 1 k.k. upoważnia do przyjęcia, że:

„a) granica stawek dziennych kary łącznej grzywny określona w art. 86 § 1 k.k. tj. 180 stawek dziennych grzywny dotyczy tylko przypadku, gdy wszystkie grzywny podlegające łączeniu związane były z zawieszeniem wykonania kary pozbawienia wolności;

b) w odniesieniu do grzywny wymierzonej na podstawie art. 71 § 1 k.k. związanej z zawieszeniem wykonania kary pozbawienia wolności i grzywny wymierzonej na innej podstawie k.k. należy orzec karę łączną, jeżeli zachodzą warunki do jej orzeczenia;

c) granice kary łącznej grzywny orzeczonej w pkt b) określa art. 86 § 1 k.k. (tj. 540 stawek dziennych)”.

W dalszej części uzasadnienia postanowienia Sąd Okręgowy zauważył, że w związku z ukształtowanymi w art. 86 § 1 k.k. granicami kary łącznej grzywny rodzi się także wątpliwość, jaka jest górna granica kary łącznej grzywny w przypadku zbiegu grzywien orzeczonych na podstawie art. 309 k.k., na podstawie art. 71 § 1 k.k., bądź na innej podstawie prawnej.

Odnosząc się do stanowiska Sądu Okręgowego w Z. Prokurator Prokuratury Krajowej wniósł o podjęcie następującej uchwały:

„Art. 86 § 1 k.k. w części dotyczącej wymiaru kary łącznej grzywny orzeczonej na podstawie art. 71 § 1 k.k. odnosi się jedynie do przypadku, gdy łączeniu podlegają tylko kary grzywny orzeczone na tej podstawie. Nie stanowi on przeszkody do połączenia kary grzywny orzeczonej na podstawie art. 71 § 1 k.k. z karą grzywny orzeczoną na innej podstawie prawnej, o ile zostały spełnione warunki określone w art. 85 k.k.” oraz o odmowę podjęcia uchwały w pozostałym zakresie.

W uzasadnieniu wniosku Prokurator zauważył, że przedstawione zagadnienie prawne jedynie częściowo spełnia wymogi art. 441 k.p.k., bo-

wiem dotyczy ono wprowadzenie istotnego problemu interpretacyjnego, dla rozstrzygnięcia którego potrzebna jest zasadnicza wykładnia ustawy, lecz sformułowane pytania tylko w części są powiązane z konkretną sprawą, a dla jej rozstrzygnięcia ma znaczenie odpowiedź tylko na pierwsze z zadanych Sądowi Najwyższemu pytań. Analizując dostępną literaturę i orzecznictwo, związane z przedmiotem sprawy, Prokurator doszedł do przekonania, że grzywny orzekane na podstawie art. 71 § 1 k.k. oraz na innej podstawie prawnej są karami tego samego rodzaju, w rozumieniu art. 85 k.k., co powoduje, że przy zaistnieniu innych przesłanek zawartych w ostatnim ze wskazanych przepisów, istnieje wręcz nakaz łączenia zbiegających się kar. Intencją ustawodawcy przy konstruowaniu art. 86 § 1 k.k. nie było więc wykluczenie możliwości łączenia kar grzywny orzekanych na podstawie art. 71 k.k. i art. 33 k.k., zaś wskazana w omawianym przepisie górna granica kary łącznej grzywny w liczbie 180 stawek odnosi się jedynie do sytuacji, gdy łączeniu podlegają wyłącznie grzywny wymierzone na podstawie art. 71 k.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Na wstępie należy zgodzić się ze stanowiskiem wyrażonym przez Prokuratora Prokuratury Krajowej, że przedstawione przez Sąd Okręgowy w Z. zagadnienie jedynie częściowo spełnia wymogi wynikające z treści art. 441 § 1 k.p.k. Tylko bowiem pytanie zawarte w pkt a) dotyczy istotnego problemu interpretacyjnego, wymagającego zasadniczej wykładni ustawy, przy czym zagadnienie to ujawniło się przy rozpoznaniu środka odwoławczego i pozostaje w związku z rozpoznawaną sprawą, a odpowiedź na postawione pytanie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy. W przypadku pytania zawartego w pkt b) stwierdzić należy, że ze względu na wysokość zbiegających się grzywien, nie ma ono znaczenia dla rozstrzygnięcia, a nadto odpowiedź na to pytanie jest dość oczywistą konsekwencją wyłożenia zagadnienia wynikającego z pytania pierwszego.

Analiza przedstawionego zagadnienia prawnego wskazuje, że jego istotą jest rozstrzygnięcie kwestii dopuszczalności łączenia (w ramach kary łącznej) grzywny orzeczonej na podstawie art. 71 § 1 k.k. (w związku z warunkowym zawieszeniem wykonania kary pozbawienia wolności) z grzywnami wymierzonymi na innych podstawach prawnych. Wątpliwości interpretacyjne Sądu Okręgowego, odzwierciedlone w treści pytania z pkt a) wiążą się z tym, że w przepisie art. 86 § 1 k.k. zapisano, iż sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, nie przekraczając jednak 540 stawek dziennych grzywny. Natomiast w zdaniu drugim tego przepisu przewidziano, że kara łączna grzywny określonej w art. 71 § 1 k.k. nie może przekraczać 180 stawek dziennych – jeżeli jest ona związana z zawieszeniem wykonania kary pozbawienia wolności oraz nie może przekraczać 90 stawek dziennych – jeżeli jest ona związana z zawieszeniem wykonania kary ograniczenia wolności. Jest oczywiste, że wyjaśnienia zarysowanego problemu nie można upatrywać jedynie w treści art. 86 § 1 k.k., który reguluje granice i wymiar kary łącznej. Kara łączna grzywny stanowi konsekwencję wymierzenia sprawcy kilku przestępstw, pozostających względem siebie w zbiegu realnym, co najmniej dwóch jednostkowych grzywien. Warunki, jakie muszą być spełnione, aby orzeczenie kary łącznej było możliwe, wyznacza treść art. 85 k.k. Z przepisu tego wynika, że sąd orzeka karę łączną jeśli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z tych przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu. Sprawą zasadniczą jest więc rozstrzygnięcie kwestii, czy kary grzywny wymierzone na różnych podstawach prawnych są karami tego samego rodzaju. Prawo karne przewiduje kilka podstaw orzekania grzywny, a także kilka form jej występowania, a w szczególności: grzywnę samoistną (art. 33 § 1 k.k.), grzywnę orzeczaną obok kary pozbawienia wolności (art. 33 § 2

k.k.), grzywnę orzecaną w związku z warunkowym zawieszeniem wykonania kary pozbawienia wolności lub ograniczenia wolności (art. 71 § 1 k.k.), grzywnę, której wykonanie warunkowo zawieszono (art. 69 § 1 k.k.) oraz funkcjonującą na podstawie przepisów ustaw pozakodeksowych grzywnę kwotową (art.11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks karny – Dz. U. Nr 88, poz. 554, ze zm.). Zauważyć przy tym należy, że niezależnie od sporu, czy wszystkie grzywny orzekane na podstawie art.33 k.k. mają charakter samoistny, granice ich wymiaru określone zostały jednakowo – od 10 do 360 stawek dziennych (art. 33 § 1 k.k.). Natomiast art. 71 § 1 k.k. przewiduje, że zawieszając wykonanie kary pozbawienia wolności sąd może orzec grzywnę w wysokości do 180 stawek dziennych (w przypadku warunkowego zawieszenia wykonania kary ograniczenia wolności maksymalna wysokość grzywny określona została na 90 stawek dziennych).

Jak słusznie wskazano w uzasadnieniu postanowienia Sądu Okręgowego, kwestia łączenia kar grzywny na różnych podstawach prawnych, stała się przedmiotem wątpliwości i rozbieżnych wypowiedzi doktryny. Jeszcze przed uchwaleniem nowego Kodeksu karnego zwracano uwagę na trudności związane z interpretacją przepisów dotyczących łączenia kary grzywny orzeczonej w związku z warunkowym zawieszeniem wykonania kary pozbawienia wolności z grzywnami wymierzonymi na innych podstawach prawnych, w szczególności samoistnymi i orzekanymi obok kary pozbawienia wolności. Wskazywano przy tym, że grzywna orzeczonej przy warunkowym zawieszeniu wykonania kary pozbawienia wolności różni się od grzywny samoistnej (za tę ostatnią uznawano także grzywnę orzeczoną na podstawie art. 33 § 2 k.k.): 1) górną granicą wymiaru, 2) inną górną granicą wymiaru kary łącznej, 3) odmiennością funkcji (wykonanie grzywny orzeczonej na podstawie art. 71 § 1 k.k. zbliżone jest do wykonania obowiązków probacyjnych) oraz 4) niemożnością warunkowego zawieszenia

jej wykonania w związku z treścią art. 69 § 1 k.k. (M. Szewczyk: Wymiar kary łącznej w projekcie kodeksu karnego, PS 1995, nr 9, s. 120 – 124). Z przedstawionych różnic wyprowadzono wniosek, że kara grzywny orzekana na podstawie art. 71 § 1 k.k. oraz kary grzywny wymierzane na innych podstawach prawnych są odmienne rodzajowo, co przesądza o niemożności ich połączenia w ramach kary łącznej.

W literaturze pojawił się także pogląd, że przepis art. 86 § 1 k.k. wskazuje, że łączeniu podlegać mogą odrębnie grzywny orzeczone obok kary pozbawienia wolności lub ograniczenia wolności w wypadku warunkowego zawieszenia ich wykonania albo grzywny wymierzone na innych podstawach prawnych. Oznaczałoby to, że przy zbiegu kilku grzywien orzekanych na podstawie art. 71 § 1 k.k. w związku z warunkowym zawieszeniem wykonania kary pozbawienia wolności albo ograniczenia wolności i grzywien wymierzonych na innych podstawach prawnych, konieczne byłoby orzeczenie co najmniej dwóch kar łącznych grzywny. Argumentem przemawiającym za brakiem podstaw do łączenia omawianych grup grzywien miałyby być odmiennie określona górna granica tych grzywien (por. L. Tyszkiewicz w: M. Kalitowski, Z. Sienkiewicz, J. Szumski, L. Tyszkiewicz, A. Wąsek: Kodeks karny. Komentarz. Tom II, Gdańsk 1999, s. 259, a także P. Kardas w: A. Zoll [red.] Kodeks karny. Część Ogólna. Komentarz. Tom I, Kraków 2004, s. 1130).

Odwołując się do niekwestionowanej zasady pierwszeństwa wykładni językowej (por. L. Morawski: Wykładnia w orzecznictwie sądów. Komentarz, Toruń 2002, s.85), dotychczasowego orzecznictwa oraz innych wypowiedzi zawartych w literaturze, trudno poglądy te uznać za przekonujące.

Już na gruncie przepisów Kodeksu karnego z 1969 r. orzecznictwo stało na stanowisku, że choć nie należy negować specyficznego charakteru grzywny orzekanej w związku z warunkowym zawieszeniem wykonania kary pozbawienia wolności oraz jej swoistych funkcji, to trzeba przyjąć, iż

niezależnie od podstawy prawnej wymierzenia kary grzywny, do grzywien orzeczonych za przestępstwa określone w Kodeksie karnym i innych ustawach, jeżeli nie zawierają one unormowań odmiennych, stosuje się przepisy o karze łącznej, jeżeli zachodzą przesłanki do orzeczenia takiej kary na podstawie art. 66 k.k. z 1969 r. (por. wyrok SN z dnia 26 listopada 1977 r., VI KRN 310/77, OSNKW 1978, z. 2 – 3, poz. 22). Stanowisko, że grzywny, niezależnie od podstawy orzekania, są karami tego samego rodzaju, wynika także z uchwały Sądu Najwyższego z dnia 20 października 1994 r., I KZP 25/94, OSNKW 1994, z. 11 – 12, poz. 67. Wprawdzie istnieją odmienności regulacji w przepisach art. 75 § 1 k.k. z 1969 r. i art. 71 § 1 k.k. oraz art. 67 k.k. z 1969 r. i art. 86 § 1 k.k. – głównie w zakresie granic kary grzywny – to przedstawione wyżej zapatrywania prawne nie straciły swojej aktualności (podobnie A. Marek: Komentarz do Kodeksu karnego. Część Ogólna, Warszawa 1999, s. 247 i W. Wróbel: Grzywna w nowym kodeksie karnym [w:] Nowa kodyfikacja karna. Krótkie komentarze, Zeszyt 15, Warszawa 1998, s. 43). Na jednorodząjowy charakter kary grzywny, niezależnie od podstawy prawnej jej orzekania wskazują także – M. Niewiadomska: Wokół pojęcia kary łącznej grzywny, Pal. 2004, nr 11 – 12, s. 50 – 52; A. Zoll w: K. Buchała, A. Zoll: Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz. Kraków 1998, s. 513 – 514 i A. Marek: Komentarz ..., s. 219). Potwierdzeniem stanowiska zawartego w orzecznictwie ukształtowanym na gruncie Kodeksu karnego z 1969 r. oraz wskazanych wyżej poglądów jest uchwała Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2000r., I KZP 29/00, OSNKW 2000, z. 11 – 12, poz. 94 (akceptowana w literaturze – R.A. Stefański: Przegląd orzecznictwa ..., WPP 2001 nr 1, s. 98; S. Zabłocki: Przegląd orzecznictwa ..., Pal. 2000, nr 11 – 12, s. 189; glosa A. Błachnio: Pal. 2001, nr 7 – 8, s. 217) dopuszczająca możliwość orzeczenia kary łącznej grzywny w wypadku skazania za przestępstwo skarbowe i inne przestępstwo. Także Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z 4 dnia października 2005 r., II

AKa 329/05 (dotychczas niepublikowanym) przyjął, że kary grzywny orzekane na różnych podstawach prawnych, w tym na podstawie art.71§1 k.k., są karami tego samego rodzaju.

Odwołując się do wskazanych wyżej judykatów i poglądów doktryny stwierdzić należy, że stanowisko opowiadające się za odmiennością rodzajową grzywny orzekanej na podstawie art. 71 § 1 k.k. i grzywien wymierzanych na innych podstawach prawnych nie znajduje uzasadnienia. Jego akceptacja pozostawałaby w rażącej sprzeczności z art. 32 k.k. zawierającym wyczerpujący katalog kar. W przepisie tym wymieniona jest tylko grzywna bez zróżnicowania jej rodzajów. Ustawodawca nie dokonał więc wyodrębnienia różnych rodzajów grzywny ze względu na podstawę prawną jej orzekania, formy funkcjonowania, cel, który ma spełnić, czy system jej wymiaru. Prowadzi to do wniosku o jednorodności tej kary. Oznacza to, że przy zbiegu grzywien orzekanych na różnych podstawach prawnych, w tym na podstawie art. 71 § 1 k.k. w związku z warunkowym zawieszeniem wykonania kary pozbawienia wolności, w warunkach określonych w art. 85 k.k., jest wręcz konieczne wymierzenie kary łącznej obejmującej zbiegające się kary grzywny.

Za nietrafny uznać należy także przedstawiony wcześniej pogląd, że określenie przez ustawodawcę w art. 86 § 1 k.k. innych granic kary łącznej grzywny wymierzonej na podstawie art. 71 § 1 k.k. oznacza, iż osobno podlegają łączeniu grzywny orzeczone w związku z warunkowym zawieszeniem wykonania kary pozbawienia wolności, osobno grzywny orzeczone w związku z warunkowym zawieszeniem wykonania kary ograniczenia wolności i osobno wreszcie grzywny orzeczone na innej podstawie prawnej. Jak wcześniej wykazano, z przesłanek orzekania kary łącznej zawartych w art. 85 k.k., wynika wręcz obowiązek łączenia kar tego samego rodzaju. W konsekwencji przyjąć należy, że art. 86 § 1 k.k. (po średniku), w części dotyczącej wymiaru kary łącznej grzywny orzeczonej na podstawie art. 71 § 1

k.k., odnosi się jedynie do przypadku, gdy łączeniu podlegają grzywny orzeczone na tej podstawie. Przepis ten nie wyłącza natomiast możliwości połączenia grzywny orzeczonej na tej podstawie z grzywną wymierzoną na innej podstawie prawnej. Zgodzić się należy z poglądem, że regulacja zawarta w art. 86 § 1 k.k. stanowi następstwo wprowadzenia przez ustawodawcę maksymalnych granic wymiaru kary grzywny związanej z warunkowym zawieszeniem wykonania kary pozbawienia wolności czy ograniczenia wolności, czego nie przewidywał Kodeks karny z 1969 r. (M. Niewiadomska: Wokół pojęcia kary łącznej ..., s. 52 – 53). Konsekwencją zapisu zawartego w art. 71 § 1 k.k. jest określenie w art. 86 § 1 k.k. (po średniku) górnej granicy wymiaru kary łącznej grzywny, w sytuacji gdy łączeniu podlegają wyłącznie grzywny wymierzone na podstawie pierwszego ze wskazanych przepisów. Skoro zasady wymiaru kar jednostkowych grzywien na podstawie art. 71 § 1 k.k. stanowią wyjątek w stosunku do zasad wynikających z art. 33 k.k., to w konsekwencji również kara łączna grzywny, orzekana wyłącznie na podstawie tych kar jednostkowych, ma charakter szczególny w stosunku do ogólnych zasad wymiaru kary łącznej. Zatem stwierdzić trzeba, że wolą ustawodawcy, której przejawem jest treść omawianych przepisów, nie było wykluczenie możliwości łączenia grzywien orzekanych na podstawie art. 71 § 1 k.k. z grzywnami wymierzonymi na innych podstawach prawnych, lecz wprowadzenie wyjątku od ogólnych zasad określających granice kary łącznej grzywny.

Podsumowując poczynione rozważania skonstatować należy, że art. 86 § 1 k.k. (po średniku) przewiduje możliwość wymierzenia kary łącznej obejmującej grzywny orzeczone na podstawie art. 71 § 1 k.k. oraz na innych podstawach prawnych, zaś wskazana w tym przepisie granica 180 stawek dziennych odnosi się jedynie do przypadków łączenia grzywien orzeczonych na podstawie art. 71 § 1 k.k. w związku z warunkowym zawieszeniem wykonania kary pozbawienia wolności.

Przyjęte stanowisko, że w przypadku zbiegu kar grzywny orzeczonych na podstawie art. 71 § 1 k.k. w związku z warunkowym zawieszeniem wykonania kary pozbawienia wolności z grzywnami orzeczonymi na innych podstawach prawnych stosuje się ogólne zasady wymiaru kary łącznej grzywny, wymaga wszakże istotnego zastrzeżenia. Przepisy art. 71 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. (po średniku) przewidują, że zarówno kara jednostkowa grzywny, jak i kara łączna, nie mogą przekroczyć 180 stawek dziennych. Fakt ten musi być brany pod uwagę przy wyznaczaniu granic kary łącznej grzywny w konkretnej sprawie, w sytuacji, gdy połączeniu ulec ma kilka grzywien wymierzonych na podstawie art. 71 § 1 k.k. w związku z warunkowym zawieszeniem wykonania kary pozbawienia wolności z grzywną czy grzywnami orzeczonymi na innych podstawach prawnych. Odmienne, w stosunku do art. 33 § 1 k.k. i zdania pierwszego art. 86 § 1 k.k., określenie maksymalnej granicy kary jednostkowej i kary łącznej, związane ze specyficzną funkcją kary grzywny orzekanej obok warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności powoduje, że suma jednostkowych grzywien orzeczonych na podstawie art. 71 § 1 k.k., branych pod uwagę przy kształtowaniu kary łącznej, nie może przekroczyć 180 stawek dziennych. Brak powyższego zastrzeżenia prowadziłby do sytuacji, w której przy zbiegu np. trzech grzywien w wysokości 100 stawek dziennych orzeczonych na podstawie art. 71 § 1 k.k. i grzywny samoistnej w wysokości 20 stawek dziennych, mogłoby dojść do wymierzenia kary łącznej w wysokości 320 stawek dziennych, co w oczywisty sposób rozmiąłoby się z ustawowym wyodrębnieniem szczególnych granic wymiaru jednostkowych kar grzywny i kary łącznej, związanych z art. 71 § 1 k.k.

Jak wspomniano na wstępie rozważań, pytanie Sądu Okręgowego zawarte w pkt b) nie ma związku z rozpoznawaną sprawą w tym sensie, że nie wynika z jej okoliczności. Abstrahując od tego, że udzielona wyżej odpowiedź na pytanie zawarte w pkt a) w oczywisty sposób pozwala na wnio-

skowanie, iż w sytuacji łączenia kar grzywny orzeczonych na różnych podstawach prawnych, w tym na podstawie art. 71 § 1 k.k., stosować należy ogólne zasady wymiaru kary łącznej grzywny, trzeba przypomnieć, że oskarżonemu wymierzono dwie kary grzywny w wysokości po 80 stawek dziennych, ustalając wysokość stawki dziennej na 10 zł. Suma kar nie przekracza więc ani maksymalnej granicy kary grzywny wymierzanej na podstawie art. 71 § 1 k.k. przy warunkowym zawieszeniu wykonania kary pozbawienia wolności, ani górnej granicy kary łącznej grzywny w przypadku zbiegu grzywien orzeczonych wyłącznie na podstawie art. 71 § 1 k.k., ani wreszcie górnej granicy kary łącznej grzywny orzekanej za zasadach ogólnych. Pytanie o górną granicę kary łącznej grzywny orzekanej przy zbiegu grzywien wymierzonych na różnych podstawach prawnych ma więc w rozważanej sprawie charakter hipotetyczny, a zatem nie spełnia jednej z przesłanek art. 441 § 1 k.p.k. Jeszcze bardziej abstrakcyjny charakter mają podnoszone w uzasadnieniu postanowienia Sądu Okręgowego wątpliwości związane z górną granicą kary łącznej grzywny, obejmującej grzywnę wymierzoną na podstawie art. 309 k.k., karę grzywny orzeczoną na podstawie art. 71 § 1 k.k. oraz karę grzywny wymierzoną na innej podstawie prawnej.

Mając to wszystko na uwadze Sąd Najwyższy uchwalił, jak na wstępie.